




# МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць



Випуск 10

Міністерство освіти і науки України  
Uniwersytet Rzeszowski  
Wydział Muzyki  
Рівненський державний гуманітарний університет  
Інститут мистецтв

# **МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ**

Збірник наукових праць

Випуск 10

Рівне – 2023

**Редакційна колегія:**

**Сверлюк Я.В.** – доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

**Олексюк О.М.** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва Інституту мистецтв Київського університету ім. Бориса Грінченка;

**Павелків Р.В.** – доктор психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік АН ВШ України, перший проректор Рівненського державного гуманітарного університету;

**Пелех Ю.В.** – доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік Національної академії наук вищої освіти України, проректор з науково-педагогічної роботи, європейської інтеграції та інновацій;

**Mirosław Dymon** – Dr. hab., prof. Uniwersytet Rzeszowski Wydział Muzyki.

**Лісова С.В.** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики професійної освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

**Потапчук Т.В.** – доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

**Джус О.В.** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри професійної освіти та інноваційних технологій Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

**Рибалко Л.С.** – доктор педагогічних наук, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

**Прокоччук В.І.** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

**Добровольська Р.О.** – доктор філософії PhD, старший викладач кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;

**Клепар М. В.** – заслужений працівник культури України, доктор педагогічних наук професор кафедри початкової освіти Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

**Лупаренко С.С.** – доктор педагогічних наук, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

*Рекомендовано вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету  
(протокол № 6 від 29.06.2023 р.)*

**Мистецька освіта та розвиток творчої особистості** : зб. наук. пр. /  
М 656 Uniwersytet Rzeszowski wydział Muzyki, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т,  
Ін-т мистецтв. – Рівне : Волин. береги, 2023. – Вип. 10. – 200 с.

ISBN 978-617-8260-06-4

Збірник наукових праць присвячений актуальним питанням професійної підготовки фахівців мистецького напрямку. Висвітлюються сучасні методологічні підходи розвитку творчої особистості студентів, охарактеризовано особливості музично-педагогічної діяльності.

Для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, науковців й працівників в галузі музичної педагогіки та мистецтвознавства.

**УДК 7.071.5**

# ЗМІСТ

## РОЗДІЛ I.

### *Теорія і методологія мистецької освіти*

<i>Димченко С.С.</i> Виконання текстологічних засобів музичної виразності (сучасних прийомів гри міхом) і їх роль у формуванні професійних якостей студентів-баяністів.....	5
<i>Овсіюк Н., Коханська С.</i> Особливості розвитку професійної культури майбутніх фахівців музичного мистецтва.....	17
<i>Кузик В.В., Крись О.П.</i> Розвиток вокально-хорових навичок учасника дитячого хору.....	24
<i>Сверлюк Я., Онищук В.</i> Сучасні вектори професійної підготовки диригента оркестрового колективу.....	31
<i>Сулержук А.А., Гумінська О.О.</i> Творча діяльність на індивідуальних заняттях в дитячій музичній школі.....	40
<i>Ужвинський М.Ю., Онищук Н.В.</i> Цифрові мистецькі технології як основа електронного музичного інструментарію.....	50
<i>Шинкарук А.В., Крись О.П.</i> Розвиток технічних навичок учнів-баяністів середніх класів дитячої музичної школи.....	56

## РОЗДІЛ II.

### *Сучасні виміри мистецтвознавства*

<i>Колосюк С.В.</i> Використання ефектів звуку в кіно та телебаченні: історія та сучасні тенденції.....	65
<i>Мельничук С.Ф.</i> Музичне мистецтво в ракурсі викликів сьогодення: мистецтвознавчий аналіз.....	73
<i>Маковінська О., Ніколайчук І.</i> Вплив релігії на формування європейської органної культури.....	80
<i>Олійник Ю.Д., Мазур Д.В., Заходякін О.В.</i> Постаць Оксани Герасименко в сучасному бандурному мистецтві.....	86
<i>Пастушенко А.С.</i> Українська пісня в контексті світової музичної культури.....	94
<i>Турчин Г.</i> Художньо-виразні функції духових, струнних та ударних інструментів українського народного оркестру.....	102
<i>Ужвинський М.Ю., Ді Чжунге, Лі Цінжу.</i> Функції музики та шумів в театральній звукорежисурі.....	110
<i>Филищук М., Панцюк В.</i> Регтайм як інструментальна форма раннього джазу.....	118
<i>Харитон І.М.</i> Творча фонема українського хорового диригента, педагога Володимира Пекаря.....	124
<i>Chepishko O., Mazur D., Zakhodiakin O.</i> Genesis of flamenco guitar art.....	132

### РОЗДІЛ III.

#### **Методика музичного навчання і виховання**

<i>Буцяк В.І., Мазур Д.В., Сінкевич А.О.</i> Ігрові форми організації музично-ритмічної діяльності школярів .....	139
<i>Кондрачук Д.Р.</i> Музично-творчий розвиток дошкільників засобами інструментального музикування .....	145
<i>Павлюк О.В., Крусь О.П.</i> Елементарне музикування: історія, сучасний досвід.....	153
<i>Рибак С.А., Гумінська О.О.</i> Розвиток музичної грамотності на уроках мистецтва в 5-6 класах ЗЗСО.....	163
<i>Ткачук А.Ю., Гумінська О.О.</i> Розвиток емоційно-ціннісного ставлення до музики учнів 5-6 класів.....	172
<i>Крижановська Т.І., Холод К.С.</i> Поліський фольклор як чинник активізації професійного інтересу майбутнього вчителя мистецтва.....	181
<i>Крижановська Т.І., Янкевич М.І.</i> Музичний розвиток підлітків засобами бандурного мистецтва.....	188
Про авторів .....	196

## РОЗДІЛ III.

### МЕТОДИКА МУЗИЧНОГО НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ



УДК 78:373.5.015.31

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7022-6003>

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2510-4709>

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-3592-5836>

*Буцяк В.І.,  
Мазур Д.В.,  
Синкевич А.О.*

#### ІГРОВІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ МУЗИЧНО-РИТМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШКОЛЯРІВ

*Анотація.* Модернізація змісту та методів вітчизняної мистецької освіти супроводжується впровадженням ефективних підходів і нових форм до музично-естетичного розвитку школярів. У пропонованій статті розглянуто питання про значення ігрових форм організації музично-ритмічної діяльності учнів, які забезпечують рухову активність, розвиток музичних здібностей і певних ритмічних навичок, усвідомлення естетичної виразності ритму як засобу виразності та мають оздоровчий ефект.

Природною реакцією дітей на музику є рух, який посилює емоційний відгук на неї, інтерес, увагу, викликаючи радісне відчуття та задоволення. Під час музичних занять ця мимовільна моторно-емоційна реакція стає осмисленою та виразною на основі застосування різних організаційних форм, спеціальних методів і прийомів, у т. ч. ігрових.

Актуалізовано думку, що гра є провідним видом діяльності дітей, яка задовольняє їхні біологічні, духовні і соціальні потреби. Вона сприяє активному пізнанню довкілля й себе в ньому, усвідомленню власного «Я» і своїх можливостей, посиленню прагнення застосовувати набуті знання в різних ігрових ситуаціях, розвитку уміння орієнтуватись у нових умовах та критично оцінювати отриманий результат, прагнути до його вдосконалення, самостійності та творчості. Як активна творча діяльність гра спрямована на вираження емоційної реакції на музичний твір через відповідні рухи тіла, які допомагають повніше сприйняти та пізнати його художньо-образний зміст, засоби музичної виразності. Окрім цього, ритмічно організовані рухи під музику чинять на особистість дитини терапевтичну дію, покращуючи її фізичний, психологічний та емоційний стан.

Організація музичної діяльності з ритмічного розвитку школярів на уроках музичного мистецтва та позаурочний час потребує активної роботи педагога, його гнучкості в реагуванні на освітні потреби і запити, а також відкритості до інновацій і творчості.

*Ключові слова:* музичне мистецтво, учні, діяльність, рух, ритм, ігрові форми.

*Abstract.* Modernization of the content and methods of domestic art education is accompanied by the introduction of effective approaches and new forms to the musical and aesthetic development of schoolchildren. The proposed article examines the importance of game forms of organizing pupils musical and rhythmic activities, which provide motor activity, the development of musical abilities and certain rhythmic skills, awareness of the aesthetic expressiveness of rhythm as a means of expression, and have a health-improving effect.

The natural reaction of children to music is movement, which increases emotional response to it, interest, attention, causing joyful feeling and satisfaction. During music lessons, this involuntary motor-emotional reaction becomes meaningful and expressive based on the use of various organizational forms, special methods and techniques, including game ones.

The opinion that play is the leading activity of children that satisfies their biological, spiritual and social needs has been updated. It promotes active knowledge of the environment and oneself in it, awareness of one's own "I" and one's capabilities, strengthening the desire to apply acquired knowledge in various game situations, development of the ability to navigate in new conditions and critically evaluate the obtained result, strive for its improvement, independence and creativity. As an active creative activity, the game is aimed at expressing an emotional reaction to a musical piece through appropriate body movements, which help to more fully perceive and understand its artistic and figurative content, means of musical expressiveness. In addition, rhythmically organized movements to music have a therapeutic effect on the child's personality, improving his physical, psychological and emotional state.

The organization of musical activities for the rhythmic development of schoolchildren in music lessons and extracurricular time requires the active work of the teacher, his flexibility in responding to educational needs and requests, as well as openness to innovation and creativity.

*Keywords:* musical art, pupils, activity, movement, rhythm, game forms.

**Постановка проблеми.** Сучасна динаміка суспільного розвитку потребує активної реакції усіх державних інституцій, у т. ч. освіти, на виклики, пов'язані з війною, пандемією, економічною кризою тощо. В умовах військового стану в Україні не втрачає пріоритетності вимога до забезпечення прав громадян на освіту й якісні освітні послуги. Особливої ваги набувають завдання окреслені у «Плані заходів з реалізації національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у Новій українській школі», який був затверджений Кабінетом міністрів України (2021). Важливе місце у цьому документі займає положення про обов'язкове запровадження рухових інтерактивних форм навчання, вправ під час занять та рухові перерви. Так новий зміст отримує ігрова діяльність учнів в умовах очного, дистанційного та змішаного навчання, перебування у бомбосховищах й інших ситуаціях.

Незважаючи на наявні теоретичні та методико-практичні здобутки в галузі музичної освіти, актуальними залишаються проблеми, які вимагають вдосконалення форм і методів музично-естетичного розвитку учнів, наповнення їх інноваційним змістом.

**Аналіз наукових досліджень і публікацій.** Важливість гри в особистісному та творчому розвитку обґрунтовується у численних дослідженнях, де її трактують як природний мотиватор діяльності (З. Фрейд), як можливість набуття соціального досвіду (Е. Еріксон), умову соціалізації (А. Валлон), важливе джерело формування соціальної свідомості (Д. Ельконін), спосіб активного засвоєння людської культури (Л. Віготський), засіб розвитку базових засад особистості (Н. Непомняца), національно-культурного й морального виховання (В. Зеньківський).

На кожному віковому етапі ігрова діяльність має свої особливості та форми здійснення. Дітям раннього віку притаманні предметні ігрові дії, у дошкільному віці переважають сюжетно-рольові та дидактичні ігри, у шкільному віці на перший план виходять рухливі, спортивні та ін. Кожен вид чи форма ігор має свої особливості, відрізняється умовами організації, метою і завданнями.

Величезний вплив на творчий розвиток дітей різних вікових груп мають музичні ігри, у т. ч. рухливі, які, на думку І. Власенко, О. Гумінської, Т. Науменко, О. Пермякова, М. Чумарної є основною формою діяльності на музичних заняттях. Ігрова музично-ритмічна активність наділена виключним потенціалом розвитку особистості, пізнання себе й оточуючого середовища, способом засвоєння культури та мистецтва, опанування соціальних ролей. Так на її основі формується і розвивається особистість, її уміння і навички, необхідні для праці, навчання, соціологізації, оздоровлення, відпочинку.

**Мета статті** – розкрити значення ігрових форм музично-ритмічної діяльності школярів, охарактеризувати ефективні методи і підходи в їх організації.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** О. Пермяков визначає гру як «форму діяльності в умовних ситуаціях, що спрямована на відтворення й засвоєння суспільного досвіду, фіксованого в соціально закріплених предметних діях, у предметах науки і культури... Учень грає, тому що розвивається й розвивається тому, що грає» (Пермяков, 2014. с. 30). Це положення підтримує Н. Гавриш, яка вважає гру своєрідним розвивальним середовищем для повноцінного становлення особистості школяра і є однією з найпродуктивніших форм навчання та розвитку (Гавриш, 2012).

Поєднання музики, руху і слова має комплексний вплив на особистість дитини, що реалізується у різних формах і підходах.

Найпоширенішою формою музичної діяльності школярів є групові (колективні) музичні ігри, які забезпечують ритмічний розвиток школярів на основі різноманітних ритмічно-організованих рухів під час слухання музики, співу, виконавства на музичних інструментах, вивчення музичної грамоти, імпровізації та ін. Наприклад, ознайомлення учнів з тривалостями супроводжується тактуванням, простукуванням, оплесками, маршуванням; з розміром – танцювальними рухами, ритмічними імітаційними вправами; з



будовою, формою, динамікою – танцювальними кроками та рухами. У переважній більшості увесь педагогічний вплив відбувається в ігровій формі.

Ігри під інструментальну музику поділяються на сюжетні, де виступають певні персонажі, розгортається дія і вирішується основне завдання – відтворити музично-ігровий образ персонажу, та несюжетні (різновид рухливих ігор). Ігри під спів – це хороводи, інсценування пісень тощо.

О. Гумінська значно розширила перелік комплексних форм колективного музикування, які потребують активної музично-ритмічної діяльності здебільшого ігрового творчого характеру. До них віднесено: вокально-інструментальні діалоги; створення текстів пісень; інсценізація, театралізація пісень; речитатія-імпровізація з інструментальним виконавством; декламаційно-театральне оформлення музики для слухання; ритмо-вокально-пластичні діалоги зі звучними жестами; створення вокально-пластичних композицій на заданий сюжет, літературний твір; колективне створення ритмічно-пластичних та інструментальних композицій; пластична імпровізація на основі літературного тексту, музичного твору, образу епохи, композитора, стилю; пластично-звуконаслідувальне втілення живописних образів; театралізація, пластична реалізація музичних творів; створення пластично-вокальних, танцювально-театральних композицій; інструментальна імпровізація на основі літературного тексту, образу, стилю, картини тощо; інструментально-пластична імпровізація супроводу до пісні, музичного твору до слухання музики; створення інструментально-танцювальних композицій; створення вокально-інструментально-пластичних композицій на основі образу, літературного тексту; створення інструментально-вокально-танцювальних композицій (Гумінська, 2020. с. 25).

Сприятливу дію на музично-ритмічний розвиток несуть театралізовані ігри. Зокрема Л. Артемова, А. Богущ, О. Гумінська зазначають, що ігри-драматизації та імпровізації, інсценізації літературних творів тощо чинять значний естетичний вплив через те, що школярі, розкриваючи психологічні особливості персонажів, самостійно добирають для них засоби мовленнєвої (інтонація) та зовнішньої виразності рук – жести, обличчя – міміка, всього тіла – пантоміміка.

Водночас у роботах Л. Артемової, А. Богущ, Н. Луцан наголошується на значенні сюжетно-рольової гри – вільної форми групової діяльності учнів, де вони об'єднуються за власною ініціативою, самі обирають сюжет, розподіляють ролі та ігровий матеріал, окреслюють план і розвивають зміст, виконуючи ті чи інші ігрові дії. При цьому відображення різних ситуацій у грі відбувається через моделювання й заміщення явищ дійсності, сприяючи розвитку уяви, творчості, мислення.

Згідно з висновками науковців, кожна рухлива гра містить у своїй структурі правила, рухливу задачу, яку учень має розв'язати самостійно, але через аналіз умов її виконання. У дослідженні М. Савченка (Савченко, 2014) підкреслено, що ігри за правилами потребують мобілізації знань дітей і

спрямовують їх на самостійний вибір вирішення ігрового завдання. Творчі ігри заохочують до бажання самостійно розігрувати ролі та події, розмірковувати над ними, встановлювати зв'язки між різними подіями, за власним розсудом обирати найкращий спосіб реалізації задуму, застосувати на практиці вже отримані раніше знання, виражати їх словом. Зумовленість поведінки будь-яким типом гри привчає школярів до дисциплінованості й розвиває в них цілеспрямованість, відповідальність, самостійність.

Серед новітніх підходів до музично-ритмічного розвитку дітей помітне місце займає логоритміка (грец. лого – слово, мова; ритм – розмірність, рівномірне чергування), яка застосовується не лише як метод, а як активна форма терапії, що має лікувальний ефект особливо в умовах інклюзивного навчання.

В основі логоритміки лежать концептуальні положення програми ритмічного виховання, відомі як метод ритмічної гімнастики, розроблені і впроваджені ще на початку ХХ ст. Е. Жак-Далькрозом. Подальший розвиток його система отримала у К. Орфа та у сучасних вітчизняних і зарубіжних методиках музично-ритмічного розвитку, лікувальної ритміки, ритмопластики, логопедичної ритміки та ін.

Складовими логоритміки є природні рухи тіла – маршування, перешикування, ходьба, легкий біг, стрибки та дихання; музично-ритмічні, танцювальні рухи та вправи на розвиток уваги, регулювання м'язового тону, формування чуття ритму та темпу, узгодження слів із рухами та музикою, диригування; слухання (сприймання) музики (із наступною бесідою, визначення засобів музичної виразності твору) – дидактичні ігри, гра на музичних інструментах, імпровізація; співи – дихальна гімнастика, вокальні вправи, мовленнєві ігри, хороводи, драматизація, пісенна творчість.

Як підтверджує практика, використання логоритміки позитивно впливає на естетичний розвиток учнів, формує і впорядковує рухову сферу, має коригувальний та оздоровчий ефект (Чеснокова, Золотарьова, 2019. с.19-20).

Ритмічне виховання школярів слід починати з цілісного сприйняття музичного твору, пізнання його характеру, темпу, метро-ритму. Для того щоби бажання дітей рухатися під музику стало природнім, радісним слід наповнити його цікавим методичним матеріалом. Особливий педагогічний вплив на школярів мають музичні ігри пов'язані з рухами під музику – це ритмічні вправи, музичні ігри та танці (народні, бальні, класичні, сучасні).

Не всі учні відразу можуть точно виконувати рухи під музику. Тому на початковому етапі їх засвоєння важливо використовувати підготовчі вправи, спрямовані на опанування необхідними руховими навичками. Такі музично-рухові вправи допомагають краще оволодіти своїм тілом, координувати рухи, узгоджувати їх із рухами інших дітей, вчать просторовому орієнтуванню, сприяють засвоєнню елементів різноманітних танців. Форма і виразність рухів має відповідати характеру, темпу та динаміці: прості

ритмічні рисунки, акценти, метрична пульсація легко відтворюється в ході, підстрибуваннях, оплесках тощо, а динамічні й темпові зміни мають відобразитися в амплітуді, напрямі активності рухів.

З метою розвитку творчої активності школярів необхідно надавати можливість самостійно рухатися під музику. Якщо діти соромляться, то вчитель має підводити їх до цього поступово та непомітно. Наприклад, якщо у знайомій грі, де вони у відповідності із звуками маршу звикли ходити, можна несподівано його замінити іншим музичним твором, під який рухатися як раніше незручно. Тоді, учні, підкорюючись музиці, будуть шукати відповідний рух, імпровізувати. Необхідно слідкувати, щоби рухи передавали характер музики, емоційну забарвленість, динаміку, початок та кінець її звучання.

Для розвитку почуття ритму дієвими методами є використання «мовної імпровізації», коли вчитель в ігровій формі пропонує скласти учням текст до заданого розміру, ритму, або, навпаки, записати ритм запропонованої мелодії. Молодшим школярам подобається читати вірші під музику, а старшим – реп з характерними жестами. Застосування такого методу, що має назву «ритмодекламація» потребує ретельного підбору музичного супроводу, щоби він відповідав темпу мовлення, особливостям ритмічного рисунка, змісту тексту.

Гарні результати дає використання методів «вільного диригування» та «пластичної імпровізації», які, по-перше, відповідають моторній природі музичного сприйняття, по-друге, забезпечують цілісне охоплення твору.

Дієвий оздоровчий ефект мають також дихальні вправи, під час виконання яких учні в ритмічно організованій спосіб зображають як вони ніби дмухають на гаряче, здувають пил, задувають свічку, зігрівають замерзлі руки тощо, а також можуть також видавати різноманітні звуки – свист, зітхання, схлипування, крик.

**Висновки.** Ігрові форми музично-ритмічної діяльності наділені значним потенціалом для всебічного розвитку школярів. Приваблюючи своєю емоційною насиченістю й організованістю, простотою та свободою у виборі дій і рухів, вони надають можливості для відображення учнями набутого досвіду, його оновлення та збагачення.

Результативність використання музично-ритмічних ігор у навчально-виховному процесі залежить від підпорядкованості потребам, бажанням й інтересам дітей, а також рівня обізнаності про роль та зміст гри, що надає впевненості у своїх силах. Важливого значення при цьому набуває вміння оперувати ігровими діями, виконання їх згідно з сюжетом, змістом ролі, спираючись на встановлені відповідні правила поведінки. Отримання задоволення від музично-ритмічних ігор поглиблює прагнення до творчості у музичній діяльності, сприяє виявленню та розвитку цілеспрямованості і наполегливості в досягненні результату.

**Перспективи подальших досліджень.** Дана стаття не вичерпує всіх аспектів визначеної проблематики. До перспективних напрямків подальшого наукового пошуку відноситься розробка технологій музично-ритмічного розвитку в умовах інклюзивного, дистанційного та змішаного навчання.

#### **Список використаної літератури**

Пермяков О., Власенко І., Лаврентьева О. (2014) Дидактичні ігри на уроках музики. Київ: КНТ. 271 с.

Гавриш Н. (2012) Калейдоскоп інформаційно-ігрової творчості дітей. Київ: Видавничий Дім «Слово». 256 с.

Гумінська О. (2020) Технологія самовираження учнів у процесі колективного музикування. *Мистецтво та освіта* №3 (97). С. 20-25

Савченко М. (2014) Виховання самостійності у дітей старшого дошкільного віку в ігровій діяльності. Автореф. дис. ... канд. пед. наук. Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського. 18 с.

Чеснокова Л., Золотарьова О. (2019) Заняття з логоритміки для дітей з вадами мовлення. Харків: Вид. група «Основа». 160 с.

#### **References**

Permiakov O., Vlasenko I., Lavrentieva O. (2014) Dydaktychni ihry na urokakh muzyky [Didactic games in music lessons]. Kyiv: KNT. 271 s.

Havrysh N. (2012) Kaleidoskop informatsiino-ihrovoi tvorchosti ditei [Kaleidoscope of children's information and game creativity]. Kyiv: Vydavnychy Dim «Slovo». 256 s.

Huminska O. (2020) Tekhnolohiia samovyrazhennia uchniv u protsesi kolektyvnoho muzykuvannia [Technology of students' self-expression in the process of collective music making]. *Mystetstvo ta osvita* №3 (97). S. 20-25

Savchenko M. (2014) Vykhovannia samostiinosti u ditei starshoho doshkilnoho viku v ihrovii diialnosti [Education of independence in children of older preschool age in game activities]. Avtoref. dys. ... kand. ped. nauk. Pivdenoukrainskyi natsionalnyi pedahohichnyi universytet imeni K. D. Ushynskoho. 18 s.

Chesnokova L., Zolotarova O. (2019) Zaniattia z lohorytmiky dlia ditei z vadamy movlennia [Classes on logarithmics for children with speech disorders]. Kharkiv: Vyd. hrupa «Osnova». 160 s.

•

УДК 373.24 : 785

ORCID: 0009-0006-5488-355X

*Кондрачук Д.Р.*

## **МУЗИЧНО-ТВОРЧИЙ РОЗВИТОК ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО МУЗИКУВАННЯ**

*Анотація.* У статті розглянуто та визначено зміст і значення інструментального музикування в закладах дошкільної освіти. Визначено, що залучення дітей до гри на музичних інструментах доцільно реалізувати у процесуальній тріаді: пізнання музичного інструменту та його звучання, відточення виконавських умінь і

Наукове видання

**МИСТЕЦЬКА ОСВІТА  
ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ**

*Збірник наукових праць*

*Випуск 10*

*Відповідальний за випуск*  
Сверлюк Ярослав Васильович

*Технічний редактор*  
Віталій Власюк

*Редакційна колегія не завжди поділяє погляди авторів,  
висвітлені у збірнику.  
За достовірність фактів, точність цитат та можливі помилки  
повну відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.*

Підписано до друку 30.06.2023 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.  
Гарнітура «Times». Друк офсет. Ум. друк. арк. 11,62. Наклад 100 пр. Зам. 50.  
Видавництво «Волинські обереги».

33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;  
e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта  
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано у друкарні видавництва «Волинські обереги».